

Trwanie życia w zdrowiu w 2021 r.

30.11.2022 r.

0,1 roku

Spadek oczekiwanego trwania życia w zdrowiu mężczyzn w porównaniu do roku ubiegłego

W 2021 r. trwanie życia w zdrowiu wyniosło 59,1 roku dla mężczyzn i 63,1 roku dla kobiet. W przypadku mężczyzn oznacza to spadek w stosunku do roku poprzedniego o 0,1 roku, co w głównej mierze było związane ze skróceniem się przeciętnego trwania życia. W przypadku kobiet trwanie życia w zdrowiu nie uległo zmianie.

Wydłużenie trwania życia w zdrowiu jest jednym z głównych celów polityki zdrowotnej wielu krajów. Jeżeli oczekiwane trwanie życia w zdrowiu wzrasta szybciej niż przeciętne trwanie życia, oznacza to, że ludzie przez coraz większą część życia charakteryzują się dobrym zdrowiem. Oczekiwane lata przeżyte w zdrowiu (Healthy Life Years, HLY) nazywane też wskaźnikiem oczekiwanej długości życia bez niepełnosprawności (Disability Free Life Expectancy, DFLE) to wskaźnik obrazujący sytuację zdrowotną ludności, obliczany na podstawie tablic trwania życia oraz indywidualnie i subiektywnie postrzeganej niepełnosprawności¹. Wartość HLY_x interpretuje się jako przewidywaną średnią liczbę lat jaką ma do przeżycia bez niepełnosprawności osoba w wieku x ukończonych lat, pod warunkiem, że aktualne warunki umieralności i utraty zdrowia populacji nie ulegną zmianie do końca trwania życia tej osoby.

Różnica w HLY₀ między obiema płciami wyniosła w 2021 r. 4 lata na korzyść kobiet. Wartość ta zmniejsza się wraz z przeżyтыми latami. Dla osób w wieku 50 lat wyniosła 2,4 roku, a dla osób w wieku 65 lat już tylko 1,1 roku. Dla porównania różnica w przeciętnym trwaniu życia w momencie narodzin (e₀) w tym samym roku wyniosła 7,9 roku.

W analizie oczekiwanego trwania życia w zdrowiu HLY_x ważne jest uwzględnienie również przeciętnego trwania życia e_x (Wykres 1). Pozwala to m.in. na określenie jaka część życia wolna jest od niepełnosprawności. Do 2020 r. poziom HLY₀ zmieniał się proporcjonalnie do wartości przeciętnego trwania życia (e₀), dla mężczyzn stanowiąc ok. 80% e₀, a dla kobiet ok. 77%². Oznacza to, iż mimo że dla mężczyzn przewiduje się krótsze trwanie życia, to większą jego część przeżyją bez niepełnosprawności. Od 2020 r. obserwowane jest skrócenie przeciętnego trwania życia, związane z pandemią Covid-19. Warto jednak dodać, że nie ma to swojego odzwierciedlenia w równie dużym spadku trwania życia w zdrowiu. Efektem tego jest wzrost procentu życia przeżywanego bez niepełnosprawności.

Różnica między HLY mieszkańców miast oraz wsi zmieniała się dynamicznie na przestrzeni ostatnich 10 lat. Największa była w latach 2009-2011 (na poziomie ok. 1,5 roku), później gwałtownie się zmniejszyła (w latach 2012-2015)². W 2021 r. współczynnik HLY₀ dla mężczyzn w miastach wyniósł 59,2 roku, a na wsi 59 lat, natomiast dla kobiet odpowiednio 63,3 roku oraz 62,8 roku (Tablica 1). W przypadku osób mieszkających w miastach obserwowany był spadek HLY w porównaniu do roku wcześniejszego, natomiast dla mężczyzn mieszkających

Wskaźnik trwania życia w zdrowiu jest większy dla kobiet niż dla mężczyzn

Mężczyźni większą część swojego życia przeżywają bez niepełnosprawności

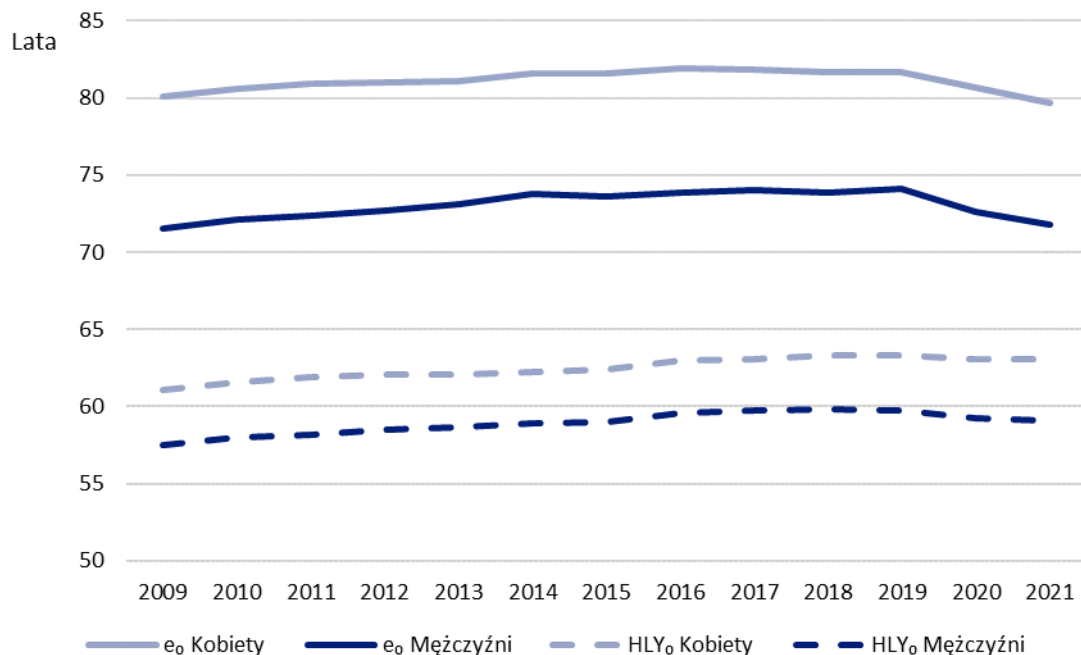
W analizowanym okresie mieszkańcy obszarów miejskich charakteryzują się dłuższym trwaniem życia w zdrowiu niż mieszkańcy wsi

¹ Niepełnosprawność szacowana jest na podstawie zmiennych pozyskanych z przeprowadzanego corocznie od 2005 r. Europejskiego Badania Warunków Życia Ludności (Eurostat EU-Statistics on Income and Living Conditions Survey EU-SILC).

² Trwanie życia w zdrowiu w Polsce w latach 2009-2019: <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/ludnosc/trwanie-zycia/trwanie-zycia-w-zdrowiu-w-polsce-w-latach-2009-2019,4,1.html> (dostęp 04.11.2022 r.)

na obszarach wiejskich wartość ta nie uległa zmianie, a dla kobiet na wsi uległa nieznacznemu zwiększeniu³.

Wykres 1. Przeciętne trwanie życia (e_0) i oczekiwane trwanie życia w zdrowiu (HLY₀) w momencie narodzin w Polsce

Tablica 1. Oczekiwane trwanie życia w zdrowiu w momencie narodzin (HLY₀) oraz procent życia w zdrowiu (HLY₀/e₀) w 2021 r.

	Mężczyźni		Kobiety	
	Oczekiwane życie w zdrowiu	Procent życia w zdrowiu [%]	Oczekiwane życie w zdrowiu	Procent życia w zdrowiu [%]
Polska ogółem	59,1	82,4	63,1	79,2
Miasto	59,2	82,2	63,3	79,4
Wieś	59,0	82,7	62,8	78,9
Dolnośląskie	58,7	82,3	63,0	79,2
Kujawsko-pomorskie	59,2	83,1	62,6	79,4
Lubelskie	58,3	81,7	62,1	78,1
Lubuskie	60,1	85,2	64,5	81,7
Łódzkie	58,5	82,9	62,6	79,2
Małopolskie	59,5	81,0	63,6	78,5

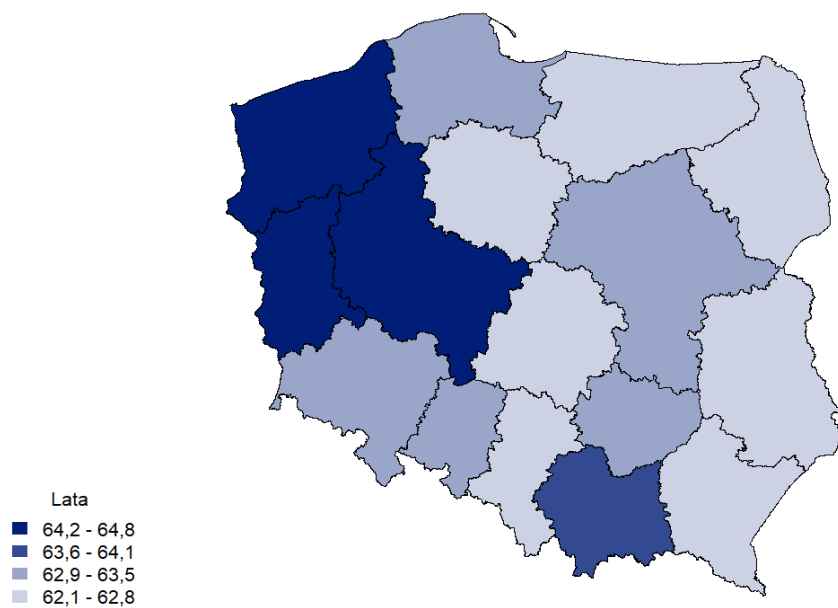
³ Trwanie życia w zdrowiu w Polsce w 2020 r. <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/ludnosc/trwanie-zycia/trwanie-zycia-w-zdrowiu-w-2020-r-5,1.html> (dostęp 04.11.2022 r.)

	Mężczyźni		Kobiety	
	Oczekiwane życie w zdrowiu	Procent życia w zdrowiu [%]	Oczekiwane życie w zdrowiu	Procent życia w zdrowiu [%]
Mazowieckie	59,0	82,3	63,0	78,8
Opolskie	59,3	81,9	63,5	79,0
Podkarpackie	59,1	81,2	62,6	77,6
Podlaskie	58,3	81,5	62,5	77,7
Pomorskie	60,0	82,5	63,1	78,8
Śląskie	58,4	81,9	62,6	79,4
Świętokrzyskie	59,2	82,6	63,0	78,8
Warmińsko-mazurskie	59,0	83,3	62,9	79,2
Wielkopolskie	61,1	84,8	64,8	81,4
Zachodniopomorskie	60,7	84,9	64,5	81,5

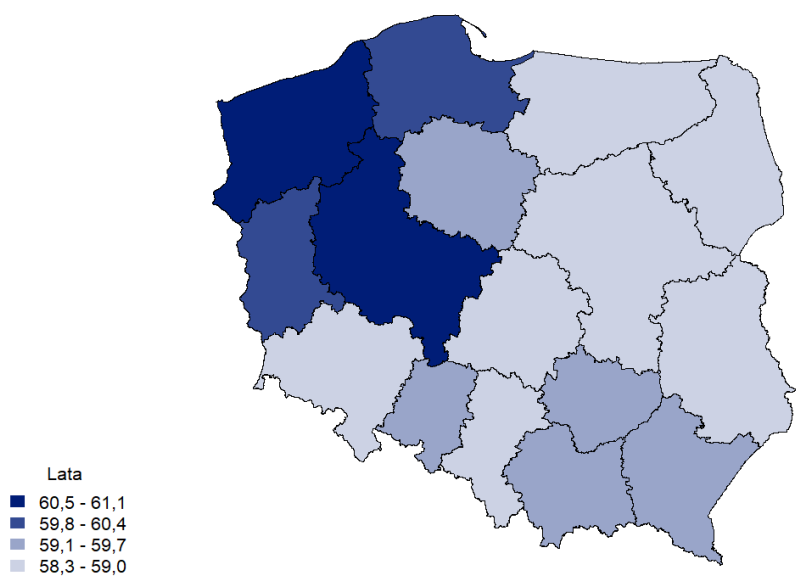
Pomimo niewielkich zmian wskaźnika trwania życia na poziomie krajowym, zaobserwowano dość znaczące jego zmiany w ujęciu wojewódzkim. Poniżej wskazano województwa, w których wspomniane zmiany były na poziomie 0,5 roku i więcej. W 2021 r. wskaźnik HLY₀ najbardziej zmniejszył się dla mężczyzn w województwach podlaskim (spadek o 0,9 roku), podkarpackim (spadek o 0,6 roku), lubelskim oraz lubuskim (spadki o 0,5 roku), a dla kobiet w województwach kujawsko-pomorskim (spadek o 0,8 roku), pomorskim oraz warmińsko-mazurskim (spadki o 0,5 roku). Trwanie życia w zdrowiu w sposób znaczący wzrosło jedynie w przypadku mężczyzn mieszkających w województwie świętokrzyskim (wzrost o 0,5 roku).

Występuje duże zróżnicowanie przestrzenne wartości wskaźników oczekiwanego trwania życia w zdrowiu w Polsce. W 2021 r. najdłuższym trwaniem życia w zdrowiu w przypadku mężczyzn (Tablica 1, Mapa 1) charakteryzowały się województwa: wielkopolskie (61,1 roku), zachodniopomorskie (60,7 roku), lubuskie (60,1 roku) oraz pomorskie (60 lat). Dla kobiet (Tablica 1, Mapa 2) najwyższymi wartościami charakteryzowały się województwa: wielkopolskie (64,8 roku), zachodniopomorskie i lubelskie (po 64,5 roku).

Mapa 1. Oczekiwane trwanie życia w zdrowiu (HLY₀) dla mężczyzn w 2021 r. w podziale na województwa

Mapa 2. Oczekiwane trwanie życia w zdrowiu (HLY₀) dla kobiet w 2021 r. w podziale na województwa

W województwach Polski zachodniej, a zwłaszcza północno zachodniej, proporcja oczekiwanego trwania życia w zdrowiu w momencie narodzin (HLY_0) do przeciętnego trwania życia (e_0) jest wyższa niż w województwach leżących na wschodzie kraju.

W przypadku mężczyzn, województwa charakteryzujące się zarówno niskim trwaniem życia, jak i trwaniem życia w zdrowiu to: lubelskie, łódzkie i śląskie. Województwa, w których wartości obu wskaźników były zbliżone do poziomu krajowego to: mazowieckie i świętokrzyskie. Województwo pomorskie było jedynym województwem w przypadku mężczyzn, gdzie oba wskaźniki osiągnęły wysokim poziom. Na uwagę zasługują również województwo lubuskie, w którym pomimo niskiego trwania życia odnotowano relatywnie wysokie trwanie życia w zdrowiu.

W przypadku kobiet niskim poziomem obu parametrów charakteryzowały się województwa: śląskie, kujawsko-pomorskie oraz łódzkie. W województwach: dolnośląskim, warmińsko-mazurskim, pomorskim, świętokrzyskim i mazowieckim parametry te kształtowały się na poziomie krajowym. Województwo, w którym zarówno trwanie życia, jak i trwanie życia w zdrowiu wyraźnie przekroczyły poziom krajowy to małopolskie. Na szczególną uwagę zasługują również województwa lubuskie i zachodniopomorskie, w których pomimo niskiego trwania życia występował wysoki wskaźnik trwania życia w zdrowiu, wyraźnie przekraczający poziom krajowy.

Dodatkowe tablice dotyczące trwania życia w zdrowiu zostały umieszczone w plikach Excel stanowiących załączniki do niniejszego opracowania.

W przypadku cytowania danych Głównego Urzędu Statystycznego prosimy o zamieszczenie informacji: „Źródło danych GUS”, a w przypadku publikowania obliczeń dokonanych na danych opublikowanych przez GUS prosimy o zamieszczenie informacji: „Opracowanie własne na podstawie danych GUS”.

Mieszkańcy Polski zachodniej
większą część życia
przeżywają bez
niepełnosprawności

Opracowanie merytoryczne:
Departament Badań Demograficznych
Dyrektor Dorota Szattys
Tel: 22 608 30 54

Rozpowszechnianie:
Rzecznik Prasowy Prezesa GUS
Karolina Banaszek
Tel: 695 255 011

Wydział Współpracy z Mediami
Tel: 22 608 38 04
e-mail: obslugaprasowa@stat.gov.pl

www.stat.gov.pl

[@GUS_STAT](https://twitter.com/GUS_STAT)

[@GlownyUrzadStatystyczny](https://www.facebook.com/GlownyUrzadStatystyczny)

[gus_stat](https://www.instagram.com/gus_stat)

[glownyurządstatystycznygus](https://www.youtube.com/glownyurządstatystyczny)

[glownyurządstatystyczny](https://www.linkedin.com/company/glownyurządstatystyczny)

Powiązane opracowania

[Trwanie życia w zdrowiu w Polsce w latach 2009-2019](#)

[Trwanie życia w zdrowiu w Polsce w 2020 r.](#)

[Trwanie życia w 2021 r.](#)

Temat dostępny w bazach danych

[Bank Danych Lokalnych](#)

Ważniejsze pojęcia dostępne w słowniku

[Oczekiwane trwanie życia w zdrowiu osób w wieku x lat \(HLYx\)](#)

[Procent dalszego życia w zdrowiu \[%\]](#)

[Przeciętne dalsze trwanie życia osób w wieku x lat \(ex\)](#)